

21.08.2023

POL-2023-89794

Valtiovarainministeriölle
VN-17751/2023

Keskusrikospoliisin lausunto

Tausta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Keskusrikospoliisilta lausuntoa:

1) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017, rahanpesulaki) 8 luvun 7 §:n ja Finanssivalvonnasta annetun lain 42 a §:n muuttamisesta,

2) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 4 luvun 2 §:n muuttamisesta,

3) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta; ja

4) luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausuntopyynnön mukaan edellä mainitut luonnokset hallituksen esityksiksi ja valtioneuvoston asetukseksi yhdistetään jatkovalmistelussa luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle tietojenvaihdon tehostamista rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistoinnassa sekä kansallisen turvallisuuden suojaamista koskeviksi laeiksi.

Lausuntopyynnön kohteita on arvioitu nimenomaan Keskusrikospoliisin toimialan ja lakisääteisten tehtävien näkökulmasta, joten lausunto kohdistuu lausuntopyynnön kohtaan 2). Keskusrikospoliisi on ollut mukana kyseistä hallituksen esityksen luonnosta laatineessa työryhmässä.

KRP:n lausunto

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 4 luvun 2 §:n muuttamisesta on kuvattu seikkaperäisesti asian tausta, nykytila ja tavoitteet. Keskusrikospoliisi pitää esitettyjä muutoksia hyvin perusteltuina ja tarpeellisina.

On tarkoituksenmukaista, että kyseisen lainkohdan nykyinen viittaus valtioneuvoston asetukseen poistetaan, sillä kyseistä asetusta ei ole koskaan annettu. Ehdotettu viittaus Rahanpesun selvittelykeskuksen antamaan määräykseen epäilyttävän liiketoimen ilmoituksen muodosta ja sisällöstä on tarpeen siksi, että ilmoitukset tulisivat selvittelykeskukselle aina yhdenmukaisessa muodossa ja sisältäen selvittelykeskuksen lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot.

Vuonna 2022 Keskusrikospoliisin alainen Rahanpesun selvittelykeskus vastaanotti 230 171 ilmoitusta epäilyttävästä liiketoimesta, mikä on poik-

keuksellisen suuri lukumäärä verrattuna edellisten vuosien lukumääriin tai asiaa kansainvälisestä näkökulmasta tarkastellen. Heinäkuun 2023 loppuun mennessä selvittelykeskus on vastaanottanut lähes 220 000 ilmoitusta epäilyttävästä liiketoimesta. Näin ollen ei ole yhdentekevää, missä muodossa ilmoitukset selvittelykeskukselle saapuvat. Ehdotettu määräyksenantovaltuus edesauttaisi rahanpesun, sen esirikosten ja terrorismin rahoittamisen tehokasta torjuntatyötä.

Selvittelykeskuksen antaman määräyksen noudattaminen voitaisiin varmistaa siten, että selvittelykeskuksen käyttämä ilmoitussovellus ei vastaanottaisi virheellisessä muodossa laadittua ilmoitusta tai ilmoitusta, jonka sisältö on puutteellinen. Rahanpesulain mukaisilla valvojilla on mahdollisuus asettaa hallinnollinen uhkasakko, mikäli ilmoitusvelvollinen ei täytä rahanpesulain mukaisia velvoitteitaan (rahanpesulaki 7 luku 7 §), mukaan lukien epäilyttävien liiketoimien raportointi. Lisäksi rahanpesulain 8 luvussa on säädetty rikemaksusta, julkisesta varoituksesta ja seuraamusmaksusta, jotka valvoja voi määrätä kyseisen lain säädösten laiminlyömisestä. Rikoslain 32 luvun 9 §:n mukaisen tuottamuksellisen rahanpesun tunnusmerkistö voinee täytyä, mikäli ilmoitusvelvollisen palveluksessa työskentelevä henkilö laiminlyö rahanpesulain mukaisen ilmoitusvelvollisuuden ja lisäksi ryhtyy rahanpesurikoksen tunnusmerkistön mukaisiin toimiin. Näin ollen ei liene tarpeen säätää uusia rikosoikeudellisia tai hallinnollisia seuraamuksia ilmoitusvelvollisille, mikäli he eivät noudattaisi ehdotettua rahanpesulain 4 luvun 2 §:ää.

Keskusrikospoliisin päällikkö

Poliisineuvos

Robin Lardot

Ylitarkastaja

Lotta Järvinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 21.08.2023 klo 13:45. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.

Tiedoksi

Poliisihallitus

Sisäministeriö